

บทที่ 6

สรุปและข้อเสนอแนะ

6.1 สรุปผลการศึกษา

จากการศึกษาพื้นที่สมุทรสาคร จะเห็นว่าเมืองสมุทรสาครมีศักยภาพในด้านการประมงสูง เป็นเพราะลักษณะภูมิประเทศที่เอื้ออำนวยคือ เป็นพื้นที่ที่อยู่ติดกับชายฝั่งทะเลด้านอ่าวไทย ประกอบกับมีแม่น้ำท่าจีนไหลผ่านกลางจังหวัด ทำให้ประชากรส่วนใหญ่ประกอบอาชีพทำการประมงกันมาก โดยเฉพาะการประมงทะเลที่สามารถทำรายได้ให้กับครอบครัวและเป็นสินค้าส่งออกที่สำคัญของจังหวัด สินค้าประมงทะเลจำเป็นต้องอาศัยปัจจัยที่สำคัญคือ ท่าเทียบเรือประมง หรือที่เรียกกันว่า "สะพานปลา" ซึ่งถือเป็นสถานที่ที่นำสัตว์น้ำจากเรือขึ้นมาบนฝั่งเพื่อนำไปจำหน่ายต่อไป ในจังหวัดสมุทรสาครมีท่าเทียบเรือประมงหลายแห่ง แต่แหล่งที่สำคัญคือ สะพานปลาสมุทรสาคร ซึ่งมีบทบาทในการเป็นสถานที่ขนถ่ายสัตว์น้ำ มีการประมูลสัตว์น้ำของเจ้าของแพปลา พ่อค้า ชาวประมง และตัวแทนจากโรงงานอุตสาหกรรม สะพานปลาจึงมีส่วนทำให้เกิดความสัมพันธ์เชื่อมโยงกับอุตสาหกรรมที่เกี่ยวข้องประเภทอื่นๆตามมา ตัวอย่างเช่น อุตสาหกรรมห้องเย็น อุตสาหกรรมแปรรูปสัตว์น้ำเพื่อการบริโภค อุตสาหกรรมต่อและซ่อมแซมเรือ ฯลฯ

อุตสาหกรรมประมงมีความสำคัญต่อระบบเศรษฐกิจของจังหวัดสมุทรสาคร ทำให้มีรายได้และเงินหมุนเวียนจากสัตว์น้ำ เนื่องจากมีสะพานปลาเป็นศูนย์กลางของแหล่งวัตถุดิบและยังเป็นศูนย์รวมที่ตั้งของโรงงานแปรรูปสัตว์น้ำต่างๆ เพื่อรองรับผลผลิตด้านการประมงเป็นจำนวนมาก ในแต่ละวันจะมีเรือประมงทั้งของคนในพื้นที่และนอกพื้นที่จังหวัดสมุทรสาครเข้าเทียบท่าเรือเพื่อขนถ่ายสัตว์น้ำและประมูลสัตว์น้ำ นอกจากนี้ยังมีปริมาณรถยนต์ที่นำเข้าสัตว์น้ำมาประมูลและนำออกสัตว์น้ำที่ประมูลได้ไปจำหน่ายอีกเป็นจำนวนมาก จากการที่กิจกรรมบริเวณสะพานปลาสมุทรสาครมีอย่างหนาแน่นนี้เอง จึงส่งผลให้เกิดการขยายตัวของอุตสาหกรรมที่เกี่ยวข้องกับการประมงเป็นจำนวนมากเช่นกัน จังหวัดสมุทรสาครจึงเป็นศูนย์กลางอุตสาหกรรมที่เกี่ยวข้องกับการประมงที่มีจำนวนโรงงานมากที่สุดในประเทศ และสะพานปลาสมุทรสาครจึงกลายเป็นศูนย์กลางการซื้อขายสินค้าสัตว์น้ำที่สำคัญของประเทศ

เมื่อพิจารณาแนวโน้มการขยายตัวของอุตสาหกรรมประมงจะเห็นว่า ความต้องการบริโภคสัตว์น้ำของประชากรโลกมีเพิ่มมากขึ้น ในขณะที่ทรัพยากรสัตว์น้ำมีอยู่อย่างจำกัด โดยเฉพาะบริเวณอ่าวไทยทรัพยากรสัตว์น้ำมีแนวโน้มลดลง เนื่องจากความเสื่อมโทรมของทรัพยากรที่ขาดการควบคุม ทำให้ปริมาณสัตว์น้ำที่จับได้ลดน้อยลง จึงต้องหาแหล่งทำการประมงใหม่นอกน่านน้ำไทยรวมทั้งมีการนำเข้าสัตว์น้ำจากต่างประเทศ และมีการร่วมมือทำการประมงกับประเทศเพื่อนบ้าน เช่น อินโดนีเซีย มาเลเซีย ฯลฯ จากความต้องการทั้งตลาดภายในและต่างประเทศที่เพิ่มมากขึ้น ทำให้อุตสาหกรรมประมงและภาวะการตลาดสินค้าสัตว์น้ำในจังหวัดสมุทรสาครยังมีโอกาสในการขยายตัวเพิ่มขึ้น ส่วนในด้านอุตสาหกรรมที่เกี่ยวข้องก็ขึ้นอยู่กับอุตสาหกรรมประมงเพราะต้องอาศัยวัตถุดิบจากการประมงเป็นหลัก

อย่างไรก็ตาม ไม่ว่าจะเป็นการขยายตัวของอุตสาหกรรมประมงหรืออุตสาหกรรมที่เกี่ยวข้องเนื่องกับการประมงล้วนขึ้นอยู่กับปริมาณสัตว์น้ำที่จับได้และปริมาณสัตว์น้ำที่ขึ้นที่สะพานปลาสมุทรสาครเป็นสำคัญ เพราะหากปริมาณสัตว์น้ำที่จับได้มีน้อยทำให้สัตว์น้ำที่นำมาขึ้นที่สะพานปลามีน้อยเช่นกัน ส่งผลให้ปริมาณวัตถุดิบที่ใช้ในอุตสาหกรรมที่เกี่ยวข้องเนื่องกับการประมงไม่เพียงพอกับความต้องการและจะส่งผลกระทบต่อปริมาณการส่งออก ซึ่งหากไม่มีการพัฒนาด้านการประมงอย่างต่อเนื่องจะส่งผลให้การขยายตัวของอุตสาหกรรมที่เกี่ยวข้องลดลงตามไปด้วย

จากการที่สะพานปลาสมุทรสาครตั้งอยู่ในเขตเทศบาลเมืองสมุทรสาคร จึงส่งผลต่อเมืองในด้านการใช้ประโยชน์ที่ดินคือ พื้นที่ที่อยู่ติดกับสะพานปลาสมุทรสาครโดยรอบเป็นพื้นที่ของอุตสาหกรรมที่เกี่ยวข้องเนื่องกับการประมง ซึ่งจำเป็นต้องอยู่ใกล้กับแหล่งวัตถุดิบเนื่องจากสัตว์น้ำเป็นสินค้าที่เน่าเสียได้ง่าย และเมื่อพิจารณาเรื่องการขยายตัวของเมืองร่วมกับลักษณะของสะพานปลาสมุทรสาครจะเห็นว่า สะพานปลาสมุทรสาครจะเป็นปัจจัยที่เร่งให้มีการขยายตัวของเมืองสมุทรสาคร เนื่องจากมีบทบาทในการในการรองรับอุตสาหกรรมประมงของจังหวัดและทำให้เกิดความสัมพันธ์เชื่อมโยงกับอุตสาหกรรมที่เกี่ยวข้องเนื่องกับการประมงต่างๆมากมาย เช่น อุตสาหกรรมห้องเย็น อุตสาหกรรมแปรรูปสัตว์น้ำ อุตสาหกรรมน้ำแข็ง ฯลฯ และอุตสาหกรรมที่เกี่ยวข้องเนื่องเหล่านี้เองที่ทำให้เมืองสมุทรสาครขยายตัวไปตามเส้นทางคมนาคมต่างๆอย่างรวดเร็ว โดยเฉพาะถนนเอกชัย ถนนพระราม 2 และถนนเศรษฐกิจ 1 เพื่อหลีกเลี่ยงความแออัดภายในเมืองและเพื่อความสะดวกในการขนส่ง โดยส่วนใหญ่เป็นโรงงานอุตสาหกรรมห้องเย็น แปรรูปสัตว์น้ำ ถึงแม้ว่าแนวโน้มการขยายตัวของโรงงานอุตสาหกรรมจะขยายตัวออกมาตามเส้นทางคมนาคมนอกเขตเทศบาลเมืองมากขึ้น แต่ก็ยังมีข้อจำกัดสำหรับอุตสาหกรรมบางประเภทที่ต้อง

ตั้งอยู่ริมฝั่งแม่น้ำท่าจีนทั้งฝั่งมหาชัยและท่าฉลอมเพื่อสะดวกในการจัดการและเป็นอาชีพดั้งเดิมของคนท้องถิ่น เช่น โรงงานน้ำตาล โรงงานน้ำแข็ง อุตสาหกรรมในครัวเรือนประเภททำเค็ม ตากแห้ง และอุตสาหกรรมต่อและซ่อมแซมเรือ และจากการขยายตัวของอุตสาหกรรมที่เกี่ยวข้องกับการประมงที่มีแนวโน้มขยายตัวไปตามเส้นทางคมนาคมนอกเขตเทศบาลเมืองมากขึ้นนี้เองส่งผลต่อการตั้งถิ่นฐานของประชากรออกไปตามการขยายตัวของอุตสาหกรรมเช่นกัน ฉะนั้นสะพานปลาจึงมีบทบาทสำคัญที่ส่งผลต่อการพัฒนาเมืองสมุทรสาคร นอกจากนี้กิจกรรมต่างๆที่เกิดขึ้นภายในสะพานปลายังก่อให้เกิดปัญหาทั้งภายในตัวสะพานปลาและก่อให้เกิดปัญหากับเมืองดังที่ได้กล่าวมาแล้วในบทที่ 5 ดังนั้นจึงต้องอาศัยความร่วมมือทั้งจากภาครัฐและเอกชน รวมทั้งประชาชนในจังหวัดสมุทรสาครในการป้องกันและแก้ไขปัญหาต่างๆ เพื่อการพัฒนาสะพานปลาให้เหมาะสมกับการพัฒนาเมืองสมุทรสาครต่อไป

6.2 ข้อเสนอแนะ

จากลักษณะทางกายภาพของจังหวัดที่เหมาะสมกับการทำประมงประกอบกับความต้องการของจังหวัดที่จะพัฒนาจังหวัดให้เป็นศูนย์กลางการขนถ่ายและซื้อขายสัตว์น้ำที่สำคัญของประเทศ โดยมีสะพานปลาเป็นศูนย์กลาง ฉะนั้นจึงควรมีการกำหนดแนวทางในการพัฒนาสะพานปลาให้ได้มาตรฐานเพื่อรองรับการขยายตัวของอุตสาหกรรมประมง อุตสาหกรรมที่เกี่ยวข้องกับการประมงและการขยายตัวของเมืองในอนาคต โดยกำหนดแนวทางการปรับปรุงโครงสร้างพื้นฐานต่างๆของเมืองและภายในสะพานปลา โดยพิจารณาตามความเหมาะสมและตามความจำเป็นดังนี้

6.2.1 แนวทางการพัฒนาระบบสาธารณูปโภค-สาธารณูปการ

ระบบสาธารณูปโภค-สาธารณูปการที่สำคัญได้แก่ ระบบคมนาคมขนส่ง การบริการประปา การบริการไฟฟ้า การระบายน้ำ การบำบัดน้ำเสียและการจัดการขยะมูลฝอย

ระบบคมนาคมขนส่ง

- ถนนสายหลัก จังหวัดสมุทรสาครมีถนนสายหลักที่เชื่อมโยงกับชุมชน 3 เส้นทางคือ ถนนเอกชัย ถนนพระราม 2 และถนนเศรษฐกิจ เนื่องจากปัจจุบันได้มีการขยายตัวของภาคอุตสาหกรรมมาตามเส้นทางคมนาคมสายหลักเป็นจำนวนมาก ทำให้เกิดปัญหาในการจราจรเนื่องจากสภาพถนนเอกชัยและถนนเศรษฐกิจ 1 มีช่องทางจราจรเพียง 2 ช่องจราจรและรถยนต์ที่ผ่านถนนสายนี้ส่วนใหญ่เป็นรถบรรทุกขนาดใหญ่เคลื่อนตัวช้า ทำให้เกิดการจราจรติดขัด จึงควร

มีการปรับปรุงขยายช่องทางจราจร เพื่อเพิ่มความสะดวกในการสัญจรให้มากยิ่งขึ้น เพราะนอกจากถนนสายนี้จะมีบทบาทรองรับการขยายตัวของภาคอุตสาหกรรมแล้ว ยังมีบทบาทด้านการจราจรระหว่างเมือง โดยถนนเอกชัยสามารถเชื่อมต่อกับพื้นที่ในเขตกรุงเทพมหานคร ส่วนถนนเศรษฐกิจ 1 สามารถเชื่อมต่อกับพื้นที่อำเภอกระทุ่มแบน ส่วนถนนพระราม 2 ปัจจุบันมีช่องทางจราจร 4 ช่องจราจร เป็นถนนสายสำคัญที่จะเชื่อมต่อกับพื้นที่กรุงเทพมหานครและเส้นทางสู่ภาคใต้ จึงมีปริมาณรถยนต์มากเกิดปัญหาการจราจรติดขัดในบางช่วง ดังนั้นกรมทางหลวงจึงควรมีโครงการการขยายช่องทางจราจรและจัดทำจุดกลับรถรูปเกือกม้าเพื่อเพิ่มความสะดวกในการสัญจร

- ถนนสายรอง ซึ่งเป็นถนนที่เชื่อมโยงระหว่างชุมชนภายในเมือง โดยเฉพาะในเขตเมืองสมุทรสาครซึ่งอยู่ในความดูแลของเทศบาลเมืองควรมีการปรับปรุงสภาพผิวจราจรที่มีสภาพชำรุด เป็นหลุมเป็นบ่อ เพราะทำให้เกิดความไม่สะดวกในการสัญจร นอกจากนี้สภาพถนนที่จะเข้าสู่ฝั่งท่าฉลอมและตำบลโกรกกรากบางพื้นที่ยังมีสภาพเป็นถนนดินลูกรัง จึงควรมีการปรับปรุงผิวจราจรให้เป็นถนนลาดยางเพื่อความสะดวกในการเดินทางและการขนส่งสินค้า เนื่องจากพื้นที่บริเวณนี้มีจำนวนโรงงานอุตสาหกรรมที่เกี่ยวข้องกับการประมงและจำเป็นต้องขนส่งสัตว์น้ำโดยรถบรรทุก จึงควรมีการปรับปรุงสภาพผิวถนนให้สามารถรองรับน้ำหนักรถบรรทุกจะได้ไม่เกิดปัญหาดินชำรุดเป็นอันตรายต่อการสัญจร นอกจากนี้ควรมีการยกระดับพื้นถนนในบริเวณที่เกิดน้ำท่วมขังและการปรับปรุงทางทำให้สามารถสัญจรได้สะดวก โดยควบคุมร้านค้า หาบเร่แผงลอยไม่ให้ลุกล้ำเส้นทางเดินเท้า

- ทางรถไฟ นอกจากปรับปรุงสภาพถนนแล้ว ควรมีการปรับปรุงการเชื่อมต่อการขนส่งโดยทางรถไฟ เพราะจังหวัดสมุทรสาครมีทางรถไฟที่สามารถเชื่อมต่อกับกรุงเทพมหานครและจังหวัดสมุทรสงคราม ฉะนั้นเพื่อเพิ่มความสะดวกในการเดินทางเชื่อมต่อระหว่างเมืองจากสายมหาชัย-วงเวียนใหญ่ และสายมหาชัย-แม่กลอง จึงควรมีการปรับปรุงการให้บริการทางรถไฟ โดยเฉพาะเรื่องความสะดวกและความตรงต่อเวลา เพื่อให้เป็นอีกทางเลือกหนึ่งในการเดินทางและการขนส่งสินค้านอกเหนือจากทางรถยนต์

- ทางน้ำ เนื่องจากจังหวัดสมุทรสาครมีแม่น้ำและคลองเป็นจำนวนมากในการสัญจรระหว่างชุมชน เช่น แม่น้ำท่าจีน คลองมหาชัย คลองภาษีเจริญ คลองดำเนินสะดวก คลองพิทยาลงกรณ์และคลองสุนัขหอน ซึ่งบางพื้นที่เต็มไปด้วยขยะและวัชพืช ทำให้เป็นอุปสรรคต่อการสัญจรทางน้ำ จึงควรมีการปรับปรุงสภาพคลองต่างๆให้สามารถใช้สัญจรได้อย่างสะดวก โดยให้มีการกำจัดเศษขยะและวัชพืชต่างๆ และควรมีการขุดลอกคูคลองเพื่อกักเก็บน้ำในการชลประทานและการระบายน้ำในช่วงที่เกิดน้ำท่วม นอกจากนี้ควรมีการปรับปรุงสะพานข้ามคลองต่างๆที่ชำรุดให้สามารถสัญจรได้อย่างสะดวก

- ระบบขนส่งมวลชน ระบบขนส่งรถประจำทางในจังหวัดสมุทรสาครประกอบด้วยเส้นทางหลักและเส้นทางรองของรถประจำทางและระบบเสริมประเภทรถสองแถวและรถเมล์เล็ก ซึ่งการปรับปรุงระบบขนส่งมวลชนควรมีการเพิ่มเส้นทางรถให้บริการไปยังชุมชนที่ห่างไกลและปรับปรุงให้มีความตรงต่อเวลาในการให้บริการ เพื่อช่วยเพิ่มความสะดวกในการเดินทางของประชาชน นอกจากนี้ควรมีการจัดหาและติดตั้งสัญญาณจราจร เช่น เขตห้ามจอด ห้ามเลี้ยว ฯลฯ เพื่อให้เกิดความเป็นระเบียบในการสัญจรภายในเมือง

การบริการประปา

ปัจจุบันการให้บริการน้ำประปาของจังหวัดสมุทรสาครยังไม่ทั่วถึง โดยเฉพาะพื้นที่ตอนล่างของจังหวัดที่ติดกับชายฝั่งทะเล ประชากรยังประสบปัญหาไม่มีน้ำสะอาดใช้อุปโภคบริโภคได้อย่างเพียงพอจำเป็นต้องพึ่งน้ำบาดาลที่ต้องขุดลงไปลึกมากและต้องซื้อน้ำหรืออาศัยน้ำฝน ทำให้ความต้องการใช้น้ำประปามีจำนวนมาก แม้ว่าจังหวัดสมุทรสาครมีลำคลองกว่า 200 คลอง แต่ประชาชนก็ยังขาดน้ำอุปโภคบริโภคอย่างเพียงพอ เนื่องจากน้ำในแม่น้ำลำคลองเป็นน้ำกร่อยใช้ดื่มกินไม่ได้ รวมทั้งยังมีปัญหาในเรื่องน้ำเสียจากโรงงานอุตสาหกรรม ทำให้ไม่สามารถใช้อุปโภคบริโภคได้ แม้ว่าจะมีการขุดเจาะบ่อบาดาลเพื่อนำน้ำใต้ดินมาใช้แต่ก็ยังไม่เพียงพอ ดังนั้นจึงควรให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เช่น การประปาส่วนภูมิภาคและการประปาเทศบาลเมืองสมุทรสาคร เร่งดำเนินโครงการวางท่อประปาเพิ่มเติม เพื่อขยายขอบเขตการให้บริการให้ทั่วถึงและมีประสิทธิภาพ นอกจากนี้ควรมีการสำรวจตรวจสอบระบบจ่ายน้ำพร้อมบำรุงรักษาซ่อมแซมในส่วนที่ชำรุด รวมถึงประชาสัมพันธ์รณรงค์ให้ประชากรใช้น้ำอย่างประหยัด เพื่อให้การใช้น้ำของประชาชนเกิดประโยชน์สูงสุด

การบริการไฟฟ้า

ในปัจจุบันจังหวัดสมุทรสาครยังมีความต้องการใช้กระแสไฟฟ้าเพิ่มมากขึ้น เนื่องจากการขยายตัวของโรงงานอุตสาหกรรมเป็นไปอย่างไม่หยุดยั้ง แต่การให้บริการจำหน่ายกระแสไฟฟ้าก็ยังไม่เพียงพอ ประกอบกับโครงข่ายการให้บริการมีน้อย จึงควรให้การไฟฟ้าส่วนภูมิภาคเร่งดำเนินการขยายข่ายการให้บริการกระแสไฟฟ้าในพื้นที่จังหวัดให้มากขึ้น โดยการติดตั้งเสาไฟฟ้าและหม้อแปลงเพิ่มเติมและให้มีเจ้าหน้าที่ของการไฟฟ้าได้ทำการตรวจสอบแก้ไขระบบไฟฟ้าตามพื้นที่ต่างๆในชุมชนที่ชำรุดเสียหายและเกิดขัดข้อง

การบริการโทรศัพท์

การใช้โทรศัพท์ในปัจจุบันกำลังมีการขยายตัวเพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็ว อันเนื่องมาจากการขยายตัวทางเศรษฐกิจ พื้นที่อุตสาหกรรม และชุมชนมีความต้องการใช้บริการโทรศัพท์เป็นจำนวนมาก โทรศัพท์เป็นความต้องการพัฒนาขั้นพื้นฐานในการพัฒนาเศรษฐกิจของจังหวัด

สมุทรสาคร ซึ่งในปัจจุบันยังมีไม่เพียงพอที่จะรองรับการขยายตัวของภาคอุตสาหกรรม และความต้องการของนักธุรกิจและผู้ลงทุน แม้ว่าจังหวัดสมุทรสาครจะเป็นจังหวัดในเขตปริมณฑลของกรุงเทพมหานคร แต่มีเพียงบางพื้นที่ เช่น พื้นที่ในเขตเทศบาลตำบลอ้อมน้อยเท่านั้นที่ใช้หมายเลขโทรศัพท์ 7 ตัว เช่นเดียวกับกรุงเทพมหานครและจังหวัดในเขตปริมณฑลอื่นๆ นอกจากนี้พื้นที่ส่วนใหญ่ในเขตอำเภอเมือง อำเภอบ้านแพ้ว และอำเภอกระทุ่มแบนบางส่วน ยังคงเป็นระบบทางไกล (เลข 6 ตัว) ทำให้เกิดความไม่สะดวกในการติดต่อสื่อสาร ซึ่งส่งผลกระทบต่อการลงทุน ส่งเสริมการลงทุน เพราะผู้ใช้บริการจะต้องเสียค่าใช้จ่ายเพิ่มขึ้นในการติดต่อสื่อสารกับกรุงเทพมหานคร ทั้งที่พื้นที่จังหวัดอื่นในเขตปริมณฑลใช้หมายเลขโทรศัพท์ 7 ตัว ดังนั้นทางสำนักงานการโทรศัพท์จังหวัดสมุทรสาครจึงควรทำการแก้ไขโดยการปรับเปลี่ยนระบบเลขหมายโทรศัพท์ และขยายการให้บริการเลขหมายเพิ่มเติม นอกจากนี้ควรมีการเพิ่มขยายการให้บริการระบบตู้สาธารณะตามชุมชนต่างๆและซ่อมแซมในส่วนที่เก่าชำรุด

ระบบการระบายน้ำและบำบัดน้ำเสีย

ปัจจุบันพื้นที่จังหวัดสมุทรสาครมีปัญหาจากการปล่อยน้ำเสียของโรงงานอุตสาหกรรม และบ้านเรือนลงสู่แม่น้ำท่าจีนตอนล่างซึ่งกำลังมีปัญหาถึงขั้นวิกฤต ดังนั้นจึงต้องมีการพัฒนาการก่อสร้างระบบรวบรวมและบำบัดน้ำเสีย ซึ่งปัจจุบันทางจังหวัดสมุทรสาครร่วมกับองค์การจัดการน้ำเสียกำลังศึกษารายละเอียดเพื่อจัดหาพื้นที่ในการก่อสร้างระบบบำบัดน้ำเสียรวมที่เหมาะสม โดยแบ่งเป็น 2 ช่วงคือ พื้นที่ดำเนินการระยะที่ 1 บริเวณด้านตะวันออกของแม่น้ำท่าจีน เนื่องจากเป็นพื้นที่ที่ระจุกตัวของโรงงานอุตสาหกรรมและมีปริมาณน้ำเสียปล่อยลงสู่แม่น้ำท่าจีนเป็นจำนวนมาก และบริเวณพื้นที่เทศบาลเมืองสมุทรสาคร เนื่องจากเป็นชุมชนเมืองที่มีประชากรอาศัยอยู่หนาแน่น ระยะที่ 2 คือพื้นที่ทางด้านตะวันตกของแม่น้ำท่าจีนที่เป็นพื้นที่เกษตรกรรม ที่มีน้ำเสียจากการใช้สารเคมีเพื่อการเกษตรกรรม โดยการดำเนินการแก้ไขต้องอาศัยความร่วมมือจากองค์การจัดการน้ำเสีย เพราะจังหวัดสมุทรสาครอยู่ในเขตควบคุมมลพิษของกรุงเทพมหานครและปริมณฑล นอกจากนี้จำเป็นต้องมีการก่อสร้างเขื่อนป้องกันน้ำท่วมและประตูระบายน้ำ เนื่องจากปัจจุบันประสบปัญหาน้ำทะเลหนุนทำให้เกิดน้ำท่วมในเขตเมือง ทำให้การระบายน้ำและการบำบัดน้ำเสียไม่สามารถใช้งานได้สะดวก รวมทั้งควรมีมาตรการลงโทษสำหรับโรงงานอุตสาหกรรมที่ไม่มีการบำบัดน้ำเสียก่อนปล่อยลงสู่แม่น้ำลำคลอง

ระบบกำจัดขยะมูลฝอย

เนื่องจากการดูแลเก็บขนและกำจัดมูลฝอยของเทศบาลเมืองสมุทรสาครยังไม่สามารถให้บริการได้อย่างทั่วถึง ทำให้มีปริมาณขยะมูลฝอยตกค้างในแต่ละวันเป็นจำนวนมาก อีกทั้งการกำจัดมูลฝอยยังไม่เหมาะสมถูกต้องตามหลักสุขาภิบาล ดังนั้นจึงควรจัดหาพื้นที่สำหรับทิ้งขยะ

โดยการก่อสร้างระบบกำจัดมูลฝอยรวมที่สมบูรณ์ เพื่อรองรับปริมาณขยะที่มีอยู่เป็นจำนวนมาก ในเมืองสมุทรสาคร ซึ่งปัจจุบันมีการก่อสร้างเสร็จแล้วบางส่วนโดยอยู่บริเวณตำบลบ้านเกาะ อำเภอเมืองสมุทรสาครพื้นที่ 240 ไร่ นอกจากนี้ในส่วนของพื้นที่ที่ใช้เป็นที่ทิ้งขยะเดิมของจังหวัด ซึ่งอยู่บริเวณตำบลท่าเสาพื้นที่ 70 ไร่ ควรมีการปรับปรุงบ่อขยะให้มีคันดินและกำแพงคอนกรีต รวมทั้งการจัดหายานพาหนะและถังภาชนะในการจัดเก็บมูลฝอยเพิ่มเติม โดยให้กระจายทั่วไปตามจุดต่างๆของชุมชนและควรมีการกำหนดตารางเวลาที่แน่นอนในการจัดเก็บและรวบรวมขยะ นอกจากนี้ในส่วนของประชาชนควรปลูกจิตสำนึกและรณรงค์ให้ร่วมกันทิ้งขยะให้เป็นที่เป็นทาง และรณรงค์ให้มีการคัดแยกขยะออกเป็นประเภทที่สามารถนำกลับมาใช้ใหม่ให้เกิดประโยชน์ต่อไป

การพัฒนาปรับปรุงระบบโครงสร้างพื้นฐานของจังหวัดสมุทรสาคร ยังมีข้อจำกัดบางประการ เช่น ข้อจำกัดด้านงบประมาณ บุคลากรไม่เพียงพอ ความต้องการและความเดือดร้อนของประชาชน ทำให้ต้องมีการเลือกสรรประเด็นปัญหาเรียงลำดับความสำคัญก่อนหลังก่อนที่จะดำเนินการพัฒนา ดังนั้นการพัฒนาจึงเป็นแบบค่อยเป็นค่อยไป ทำให้การแก้ไขปัญหาในบางเรื่องเกิดความล่าช้าได้

6.2.2 แนวทางการพัฒนาสะพานปลา

เนื่องจากสะพานปลาที่สำคัญของจังหวัดสมุทรสาครคือ สะพานปลาสมุทรสาคร ซึ่งจากการวิเคราะห์ปัญหา ศักยภาพและแนวโน้มของสะพานปลา จะเห็นว่าสะพานปลาสมุทรสาครยังสามารถรองรับการให้บริการในอนาคต แต่จำเป็นต้องมีการปรับปรุงโครงสร้างพื้นฐานต่างๆในการให้บริการภายในสะพานปลา เพราะในปัจจุบันสะพานปลาสมุทรสาครก่อให้เกิดปัญหาทั้งภายในสะพานปลาเองและเมืองสมุทรสาคร ดังนั้นหน่วยงานขององค์การสะพานปลาจึงควรมีการจัดการสะพานปลาให้สามารถรองรับการให้บริการและไม่ก่อให้เกิดปัญหากับเมืองดังนี้

ด้านระบบสาธารณูปโภค-สาธารณูปการ

- ระบบการจราจรภายในสะพานปลา เนื่องจากในช่วงเวลาเช้าซึ่งเป็นเวลาที่ทำการซื้อขายสัตว์น้ำ ทำให้มีผู้มาใช้บริการเป็นจำนวนมาก โดยเฉพาะบรรดาพ่อค้าแม่ค้าที่ต้องการมาซื้อสัตว์น้ำ ทำให้เกิดความคับคั่งและการจราจรติดขัดทั้งภายในบริเวณสะพานปลาและบริเวณรอบนอกสะพานปลา เนื่องจากสถานที่จอดรถภายในสะพานปลาไม่เพียงพอกับการให้บริการ ทำให้ต้องมาจอดรออยู่ริมถนนเกิดความไม่เป็นระเบียบ ดังนั้นหน่วยงานขององค์การสะพานปลาสมุทรสาครจึงควรมีการจัดระเบียบการจราจรโดยการให้เรือและรถยนต์ที่นำสัตว์น้ำเข้ามา ออก

จากพื้นที่โดยเร็วหลังจากที่ชนถ่ายสัตว์น้ำเสร็จเรียบร้อยแล้ว เพื่อให้เกิดพื้นที่ว่างสำหรับให้รถยนต์ของบรรดาพ่อค้า แม่ค้า สามารถเข้าไปจอดแทนที่ได้ และควรมีการกำหนดตารางเวลาเข้าออกรถยนต์ของพ่อค้า แม่ค้าตามเวลาของประเภทของสัตว์น้ำที่ทำการซื้อขาย เพื่อเป็นการลดความแออัดภายในสะพานปลา รวมทั้งให้มีการปรับปรุงถนนเข้า-ออก จัดระเบียบการจราจรโดยจัดทำแผนป้ายสัญญาณจราจร กำหนดเส้นทางจราจร เพื่อให้สามารถรองรับปริมาณรถยนต์และสร้างความเป็นระเบียบในการสัญจร ส่วนรถยนต์ที่ต้องรอคิวในการซื้อสัตว์น้ำ ทางองค์การสะพานปลาควรจัดเตรียมหาสถานที่จอดรถให้เพื่อความเป็นระเบียบและไม่เกิดปัญหาการจราจร

- ระบบระบายน้ำและบำบัดน้ำเสีย เนื่องจากสภาพปัจจุบันรางระบายน้ำและท่อระบายน้ำภายในสะพานปลาสมุทรสาครมีสภาพเสื่อมโทรม เกิดการอุดตันจากเศษสัตว์น้ำทำให้การระบายน้ำไม่สะดวก จึงควรมีการเปลี่ยนรางระบายน้ำและท่อระบายน้ำใหม่ และจัดทำฝาท่อบ่อกัก ขุดลอกท่อระบายน้ำและบ่อกักทั้งหมดภายในสะพานปลา ส่วนการบำบัดน้ำเสียเนื่องจากยังไม่มีระบบบำบัดน้ำเสีย ทำให้น้ำเสียที่เกิดภายในสะพานปลาทิ้งลงสู่มแม่น้ำท่าจีนโดยไม่ได้มีการบำบัดก่อน ซึ่งส่งผลกระทบต่อเกิดปัญหาน้ำเน่าเสียและเป็นปัญหากับเมืองต่อไป ดังนั้นจึงควรเร่งแก้ปัญหาโดยการก่อสร้างระบบบำบัดน้ำเสียบริเวณที่ดินริมทางด้านทิศตะวันออกของตัวท่าสะพานปลา เพื่อรองรับน้ำเสียก่อนปล่อยลงสู่มแม่น้ำ

- ระบบการกำจัดขยะมูลฝอย ด้วยเหตุที่สะพานปลาเป็นตลาดซื้อขายสัตว์น้ำทำให้ขยะส่วนใหญ่เป็นเศษปลาเศษกุ้งซึ่งเน่าเสียได้ง่าย นอกจากนี้ยังมีขยะประเภทพลาสติกอีกเป็นจำนวนมาก ทางเจ้าหน้าที่ของสะพานปลาสมุทรสาครควรแก้ไขปัญหานี้โดยเร่งด่วนเพราะหากปล่อยให้มีขยะตกค้างจะส่งกลิ่นเหม็นรบกวนชุมชน โดยมีการจัดเตรียมภาชนะสำหรับใส่ขยะมูลฝอยให้เพียงพอเพื่อนำไปทิ้งยังสถานที่ที่เทศบาลกำหนดให้และควรมีการจัดการเก็บขยะทุกวันจะได้ไม่เกิดการหมักหมมของขยะส่งกลิ่นเหม็นรบกวน รวมทั้งประชาสัมพันธ์ให้ผู้มาใช้บริการร่วมกันรักษาความสะอาด

- ปรับปรุงสภาพพื้นที่สะพานปลาในส่วนที่ชำรุดทรุดโทรม เช่น สถานที่คัดเลือกสัตว์น้ำ เพื่อเป็นสถานที่ในการแยกประเภท ขนาด และคุณภาพของสัตว์น้ำ และโรงประมูลสำหรับเป็นสถานที่กองสัตว์น้ำ รวบรวม รอกการจำหน่าย โรงคัดแยกและโรงประมูลจะต้องมีสภาพที่เหมาะสมอากาศถ่ายเทสะดวก สามารถทำความสะอาดได้ง่าย โดยการก่อสร้างและซ่อมแซมโรงประมูลทั้งทางเรือและทางรถยนต์ที่ชำรุด เนื่องจากมีสภาพการใช้งานมาเป็นเวลานาน นอกจากนี้ควรมีการบูรณะก่อสร้างโครงสร้างคอนกรีตด้านล่างของตัวท่าเทียบเรือ ผนังเขื่อนกันดินและยกระดับพื้นโรงประมูล พื้นถนนให้สูงขึ้น เพื่อป้องกันน้ำท่วมในกรณีที่น้ำทะเลหนุนและซ่อมแซมอุปกรณ์กันเรือกระทบหน้าท่าเทียบเรือ รวมถึงการจัดการระบบไฟฟ้า ประปา โทรศัพท์ และห้องน้ำ

สาธารถนะให้เพียงพอในการให้บริการ นอกจากการปรับปรุงสะพานปลาสมุทรสาครแล้ว สะพานปลาของเทศบาลก็ควรมีการปรับปรุงเช่นเดียวกับสะพานปลาสมุทรสาคร เพื่อให้รองรับผู้มาใช้บริการที่ไม่สามารถใช้บริการที่สะพานปลาสมุทรสาครได้ และเป็นการลดความแออัดบริเวณสะพานปลาสมุทรสาคร ซึ่งการปรับปรุงสะพานปลาสมุทรสาครและสะพานปลาของเทศบาลก็เพื่อรองรับการให้บริการสำหรับเรือประมงพาณิชย์ ส่วนท่าเทียบเรือของกรมประมงควรมีการปรับปรุงเพื่อรองรับชาวประมงพื้นบ้าน เนื่องจากเป็นท่าเทียบเรือขนาดเล็กที่ไม่มีการซื้อขายสัตว์น้ำและอยู่ห่างไกลจากแหล่งตลาดจึงไม่ก่อให้เกิดปัญหากับชุมชนมากนัก แต่ก็ควรมีการจัดระบบการเข้าจอดเทียบท่าของเรือประมงให้เป็นระเบียบโดยการจัดเก็บค่าธรรมเนียมในการจอดเรือสำหรับขนถ่ายสัตว์น้ำและจอดพักเรือ ซึ่งอยู่ในความควบคุมดูแลขององค์การบริหารส่วนตำบลบางหญ้าแพรก และควรมีบริการอื่นๆ เช่น จุดบริการจำหน่ายน้ำมันราคาถูก

ด้านการจัดการสัตว์น้ำ

- นอกจากการปรับปรุงสะพานปลาแล้วควรจะต้องคำนึงถึงปริมาณสัตว์น้ำซึ่งเป็นปัจจัยหลักของสะพานปลา เนื่องจากสภาพปัญหาทรัพยากรสัตว์น้ำที่มีจำนวนลดน้อยลง ไม่ว่าจะเกิดจากการประกาศเขตเศรษฐกิจจำเพาะของประเทศเพื่อนบ้าน หรือการทำการประมงผิดวิธี ล้วนเป็นสาเหตุให้ทรัพยากรสัตว์น้ำของไทยลดลง ส่งผลต่อปริมาณสัตว์น้ำที่นำมาขึ้น ณ สะพานปลา และท่าเทียบเรือต่างๆที่มีจำนวนลดลง และทำให้ชาวประมงในจังหวัดต่างๆของประเทศไทยรวมทั้งชาวประมงจังหวัดสมุทรสาครจำเป็นต้องหาแหล่งทำการประมงแหล่งใหม่ เป็นเหตุให้ชาวประมงลูกหลานน้ำของต่างชาติทำให้เรือประมงของไทยถูกจับกุมเป็นจำนวนมาก ฉะนั้นแนวทางในการแก้ไขปัญหาจึงควรให้กรมประมงมีมาตรการควบคุมจำนวนเรือประมงให้เหมาะสมกับสภาพทรัพยากรที่มีอยู่ เพราะจำนวนเรือประมงที่มีมากทำให้ทรัพยากรสัตว์น้ำถูกใช้มากเกินไปและมีปริมาณลดลงอย่างรวดเร็วและควรมีมาตรการควบคุมการใช้เครื่องมือและการเพิ่มบทลงโทษสำหรับผู้ละเมิดกฎหมายข้อบังคับ

- ควรส่งเสริมด้านการอนุรักษ์และฟื้นฟูทรัพยากรสัตว์น้ำเพื่อเพิ่มความอุดมสมบูรณ์ให้สามารถใช้ประโยชน์ได้สูงสุดต่อไป โดยเฉพาะจังหวัดสมุทรสาคร สำนักงานประมงจังหวัดควรส่งเสริมให้คำแนะนำแก่กลุ่มชาวประมงพื้นบ้านในเรื่องการเพาะเลี้ยงชายฝั่ง เนื่องจากลักษณะพื้นที่ของจังหวัดมีความอุดมสมบูรณ์เหมาะแก่การเพาะเลี้ยง เช่น การเลี้ยงหอย กุ้ง โดยเฉพาะพื้นที่บริเวณอ่าวมหาชัยเป็นดินดอนสามเหลี่ยมมีพื้นที่ประมาณ 118,750 ไร่ บริเวณใกล้ฝั่งเป็นดินเลนเกิดจากการตกตะกอนและบริเวณห่างฝั่งเป็นดินโคลนปนทราย เป็นพื้นที่ที่มีความอุดมสมบูรณ์เหมาะสำหรับเป็นแหล่งอาศัยเลี้ยงตัวเจริญเติบโต แพร์ขยายพันธุ์ของหอยสองฝาชนิดต่างๆ เช่น หอยลาย หอยแครง หอยกะพง และกุ้ง ฯลฯ แพร์กระจายไปทั่วบริเวณอ่าวมหาชัยและบริเวณใกล้

เคียง นอกจากนี้ควรส่งเสริมในด้านการเลี้ยงปลาในกระชังในพื้นที่เดียวกันนี้ด้วย อย่างไรก็ตาม ควรได้มีการจัดระบบการหมุนเวียนถ่ายเทน้ำให้เหมาะสม เพื่อป้องกันปัญหาเกี่ยวกับโรคสัตว์น้ำ ตลอดจนควรมีการรวมกลุ่มสหกรณ์ผู้เพาะเลี้ยงสัตว์น้ำขึ้น เพื่อประโยชน์ในการประสานงานและส่งเสริมประสิทธิภาพในการผลิตให้ดียิ่งขึ้น สามารถพัฒนาเพื่อการส่งออกทั้งตลาดภายในและภายนอกประเทศ

- พัฒนาคุณภาพสัตว์น้ำให้สะอาดถูกสุขลักษณะ เหมาะสำหรับการบริโภคและมีมาตรฐานให้สามารถนำเข้าโรงงานอุตสาหกรรมแปรรูปสัตว์น้ำ เพื่อการส่งออกที่ได้มาตรฐานไปยังตลาดต่างประเทศ เนื่องจากปัจจุบันลักษณะการเก็บรักษาสัตว์น้ำในเรือตลอดจนการขนถ่ายสัตว์น้ำขาดความระมัดระวัง ทำให้สินค้าสัตว์น้ำที่จับได้ไม่มีคุณภาพ ฉะนั้นจึงควรมีการประชาสัมพันธ์โดยให้ความรู้ความเข้าใจแก่ลูกเรือประมงในการถนอมและรักษาคุณภาพสัตว์น้ำหลังการจับ นอกจากนี้ควรมีการทำความสะอาดภาชนะสำหรับใส่สัตว์น้ำ และใช้น้ำล้างสัตว์น้ำที่สะอาดโดยให้ความรู้ความเข้าใจกับคนงานในการคัดเลือกสัตว์น้ำ เพื่อรักษาคุณภาพสัตว์น้ำให้สามารถซื้อขายได้ในราคาที่ดี นอกจากนี้ทางสะพานปลาสมุทรสาครควรมีบริการน้ำใช้สำหรับล้างสัตว์น้ำที่เพียงพอ

ด้านการตลาด

ช่องทางการตลาดสินค้าสัตว์น้ำที่ขนถ่ายและซื้อขายที่สะพานปลาสมุทรสาคร จะมีทั้งผู้ซื้อ พ่อค้าแม่ค้าในจังหวัดสมุทรสาคร จากกรุงเทพมหานคร และจากจังหวัดอื่นๆเข้ามาซื้อสัตว์น้ำเพื่อส่งไปจำหน่ายให้กับผู้บริโภคโดยตรง ส่วนหนึ่งจะมีพ่อค้าคนกลางเข้ามารับซื้อเพื่อส่งเข้าภัตตาคาร ร้านอาหารในกรุงเทพมหานครและจังหวัดใกล้เคียง นอกจากนี้สินค้าสัตว์น้ำจำนวนมากอีกส่วนหนึ่งจะมีผู้ซื้อเข้าโรงงานอุตสาหกรรมแปรรูปสัตว์น้ำ ซึ่งมีอยู่เป็นจำนวนมากในจังหวัดสมุทรสาคร ดังนั้นจึงควรมีการพัฒนาระบบตลาดสัตว์น้ำให้ดีขึ้น เช่น จัดระบบการซื้อขายสินค้าสัตว์น้ำโดยการจัดแบ่งช่วงเวลาการซื้อขายแยกตามประเภทสัตว์น้ำเป็นกลุ่มให้เป็นระเบียบ นอกจากนี้องค์การสะพานปลาสมุทรสาครควรมีการจำหน่ายน้ำมันดีเซลราคาถูก และให้สินเชื่อเครื่องมือ อุปกรณ์การทำประมงเพื่อช่วยเหลือชาวประมงให้สามารถประกอบอาชีพทำการประมงต่อไปได้

จากการที่สะพานปลาเป็นตลาดกลางซื้อขายสินค้าสัตว์น้ำและมีบทบาทสำคัญต่อระบบเศรษฐกิจของเมืองสมุทรสาครและประเทศ ฉะนั้นจึงควรป้องกันแก้ไขปัญหาต่างๆที่เกิดขึ้นเพื่อรองรับการขยายตัวของสะพานปลาให้เหมาะสมกับพื้นที่เมืองสมุทรสาครต่อไปในอนาคต